

že žalovaný erár vůbec neměl úmyslu obohatiti se na úkor věřitelů komise, — což dovedl odvolací soud, — není důvodem proto, aby bylo vyloučeno použití §u 1409 obč. zák. Odvolací soud klade ještě důraz na to, že prý §u 1409 smí se dovolávat jen ten věřitel, který úvěr poskytl zřetelem k určitému jmění, jež bylo předmětem zcizení; stačí, že líh byl odváděn tomu, kdož jedině byl oprávněn hospodařiti líhem. Ježto pak jde o zcizení jmění a nikoliv o zcizení podniku, jest nezávažno, že stát nepřevzal od komitétu též personál, inventář a místnosti kancelářské. Konečně nelze odvolacímu soudu přisvědčiti ani v názoru, že §em 6. nařízení číslo 355 z roku 1920, ježto se v něm mluví jen o ručení komise za dluhy, jest vyloučeno použití §u 1409 obč. zák. Zmíněný § 6, jak z jeho doslovu patrno, se zvláštním případem založení závazků dle §u 1409 obč. zák. vůbec neobírá, a zajisté nebylo na takové případy ani pomýšleno. Přejímatel jmění nebo podniků ručí podle §u 1409 obč. zák. za dluhy tomuto jmění nebo podniku patřící jen tehdy, znal-li anebo musil-li znáti dluhy ty při převzetí jmění nebo podniku. Žalovaná strana namítá, že z předkládaných výročních zpráv věděla o tom, že jak lihová čsl. komise, tak i zmíněné komitété činí dostatečné rezervy ku krytí závazků, z čehož prý je zřejmo, že státní správa, přejímajíc zásoby lihové 31. srpna 1923 vykázané, byla právem přesvědčena, že na zásobách těch nelpí docela žádné nároky. K tomu stačí podotknouti, že žalobce svůj nárok ohlásil zmíněnému komitétu již dopisem z 25. září 1922, takže žalovaná strana při náležitě dbalosti aspoň o existenci zažalovaného nároku mohla se dověděti.

Čís. 6758.

Zařazení železničních zaměstnanců do statu III b).

Výnosem ministerstva železnic ze dne 23. srpna 1921, čís. 47063 byla inteligenční zkouška prominuta pouze pro přechodní dobu a jen těm zaměstnancům ve výnosu vytčených kategorií, kteří dnem 1. ledna 1921 již dovršili 15 definitivních služebních let. U těch, kdož tomuto ustanovení nevyhovovali, zůstala inteligenční zkouška jednou z podmínek pro jmenování úředníkem statu III b).

Inteligenční zkouška neopravňuje ku zpětnému přeřazení do doby, kdy zaměstnanec dovršil 12 let propočítáním let definitivní služební doby.

Z výnosu ze dne 30. května 1923, čís. 19.879 nemůže zaměstnanec pro sebe dovozovati práva.

(Rozh. ze dne 1. února 1927, Rv I 1799/26.)

Žalobě železničního zaměstnance proti železničnímu eráru, by bylo uznáno právem, že žalobci přísluší nárok na jmenování úředníkem statu III b) s pořadím a finančním účinkem od 1. července 1921, p r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e vyhověl, o d v o l a c í s o u d žalobu zamítl. D ů v o d y: Prvý soud považuje za jediné spornou otázku, zda-li ta okolnost, že žalobce složil zkoušku inteligenční až 1. září 1924, mohla mu býti při jmenování dne 1. ledna 1925 prominuta příznáním pořadí a finančního účinku ke dni 1. července 1921, kdy žalobce, jak nesporno, měl ostatní podmínky pro jmenování splněny. Tato otázka není správně

formulována, neboť ve sporu nejde o to, co se státi mohlo — po případě i blahovůli železniční správy —, nýbrž o to, co se dle platných předpisů státi mělo. Prvý soud z doslovu výnosu ministerstva železnic ze dne 30. května 1923 nabyt předsvědčení, správněji řečeno vyvodil úsudek, že žalobcův nárok je po právu, poněvadž výnos tento den nesložení zkoušky (intelligenční) neuvádí jako překážku jmenování a ostatní podmínky tohoto výnosu měl žalobce ke dni 1. července 1921 splněny. Tím řešil první soud otázku jinou, než kterou si sám dal, a řešil ji nesprávně. Při posuzování tohoto sporu je směrodatným výnos ministerstva železnic ze dne 23. srpna 1921, čís. 47603 otištěný v úředním věstníku z roku 1921, čís. 38 pod čís. 85. Tímto výnosem byly pro zařazení vrchních průvodčích vlaků do statu III b) stanoveny podmínky uvedené na stránce 120 pod a) b) c), jichž splnění ke dni 1. července 1921 je v souzeném případě nesporno, a nařizuje se pak dále: »Zaměstnanci uvedených kategorií nemající vzdělání nižší střední nebo měšťanské školy musí se podrobiti před svým jmenováním úředníky statu III b) intelligenční zkoušce ve smyslu výnosu min. žel. ze dne 18. října 1919, čís. 34.842. Od povinnosti skládati tuto zkoušku jsou výjimečně pro tuto dobu přechodní osvobozeni ti zaměstnanci, kteří dnem 1. ledna dovršili již 15 definitivních služebních let«. V souzeném případě jest nesporno, že žalobce ke dni 1. ledna 1921 neměl ještě dovršených 15 definitivních služebních let a že důsledkem toho od povinnosti složit intelligenční zkoušku osvobozen nebyl. Byl tedy povinen před svým jmenováním intelligenční zkoušku složit, z čehož plyne, že, dokud této povinnosti nesplnil, nemohl býti jmenován. Žalobce, jak nesporno, složil s úspěchem intelligenční zkoušku teprve dne 1. září 1924 a byl jmenován úředníkem statu III b) při nejbližším termínu povyšovacím dne 1. ledna 1925 s účinkem od toho dne. Jmenování toto vyhovuje úplně výnosu min. žel. ze dne 23. srpna 1921, čís. 47603. Nárok na jmenování úředníkem statu III b) se zpětnou platností a účinkem od 1. července 1921 mohl by žalobce s úspěchem uplatňovati pouze tehdy, kdyby jej mohl opřít o nějaký pozitivní předpis. Žalobce dovolává se v té příčině výnosu min. žel. ze dne 30. května 1923, čís. 19.879 pres. 3, leč tímto výnosem oprávněnost nároku žalobcova nelze odůvodniti. Výnosem tím ministerstvo železnic k dotazům, kdy mají býti jmenováni úředníky vrchní průvodčí vlaků, kteří k 1. lednu 1921 neměli ještě 5 let podúřednických, oznámilo, že je v intencích výnosu ze dne 7. září 1922, čís. 32.239, by i ti vrchní průvodčí vlaků, kteří 1. ledna 1921 neměli ještě 5 let podúřednických, byli však již vrchními průvodčími, byli jmenováni úředníky statu III b) k onomu termínu jmenovacímu, kdy dovrší z propočítání vyplývající definitivní služební dobu 12letou. Tento jmenovací termín byl by u žalobce, jak nesporno, nadešel dnem 1. července 1921. Tu však nastává důležitá otázka, možno-li míti za to, že výnosem ministerstva železnic ze dne 30. května 1923, čís. 19.879, pokud se týče ze dne 7. září 1922, čís. 32239 byl odstraněn požadavek, že zaměstnanci nemající předepsaného předběžného vzdělání, musí se podrobiti před svým jmenováním úředníky statu III b) intelligenční zkoušce. Pro kladné zodpovědění této otázky není v oněch výnosech opory a proto nezbyvá než zodpovědět ji záporně. O nutnosti složení zkoušky inte-

ligenční pro dosažení hodnosti úřednické byl zajisté přesvědčen i žalobce, neboť jinak by se nedalo vysvětliti, proč se jí žalobce podrobil. Vychází-li se však z předpokladu, že nutnou náležitostí pro dosažení hodnosti úřednické je u vrchních průvodčích nemajících předepsaného předběžného vzdělání předběžné složení zkoušky inteligenční, nutno dospěti k závěru, že pokyn ministerstva železnic obsažený ve II. odstavci výnosu ze dne 30. května 1921, čís. 19.879 pres. 3 vztahuje se jen na ty průvodčí vlaků, kteří měli vzdělání nižší střední nebo měšťanské školy, nebo kteří složili zkoušku inteligenční již před termínem jmenovacím, kdy dovršili z propočítání vyplývající služební dobu 12letou. U žalobce tato náležitost splněna nebyla a proto neprávem dovolává se výnosu ze dne 30. května 1923, č. j. 19.879 pres. 3. Žalobce mohl býti platně jmenován úředníkem statu III b) teprve v nejbližším jmenovacím termínu, který následoval složení zkoušky inteligenční, což se také stalo.

N e j v y š š í s o u d nevyhověl dovolání.

D ů v o d y:

Odvolací soud vyložil správně výnos ministerstva železnic ze dne 23. srpna 1921 (uveřejněný ve věstníku pod čís. 85), že inteligenční zkouška byla jím prominuta pouze pro přechodní dobu a jen těm zaměstnancům ve výnose vytčených kategorií, kteří dnem 1. ledna 1921 již dovršili 15 definitivních služebních let. U těch, kdož tomuto ustanovení nevyhovovali — a mezi ně nesporně patřil i žalobce — zůstala inteligenční zkouška jednou z podmínek pro jmenování úředníkem statu III b), což patrně i z toho, že musela býti vykonána ještě před jmenováním. Teprve úspěšným výsledkem této zkoušky nabyt žalobce nároku na zařazení do kategorie úřednické statu III b), což i sám v dovolání připouští. Nelze však souhlasiti s dovolacími vývody, že úspěšně vykonaná inteligenční zkouška oprávnjuje žalobce ku zpětnému přezazení do doby, kdy dovršil 12 let propočítáním let definitivní služební doby, neboť výnosy ministerstva železnic ze dne 7. září 1922, čís. 32239 a ze dne 30. května 1923, čís. 19879, jichž se žalobce pro tento názor dovolává, nemají takového ustanovení o zpětné působnosti inteligenční zkoušky, přiznávající jen určité výhody a úlevy při propočítání zřízeneckých a podúřednických let vrchním průvodčím vlaků, kteří již dne 1. ledna 1921 byli vrchními průvodčími, že se jim totiž propočítává 7 let do platového schema zřízeneckého a 5 let do schema podúřednického. Zmiňuje-li se výnos ministerstva železnic ze dne 30. května 1923 o tom, že jest v intencích ministerstva, by vrchní průvodčí vlaku, kteří 1. ledna 1921 neměli ještě dovršených 5 let podúřednických, avšak již byli vrchními průvodčími, byli jmenováni úředníky statu III b) k onomu jmenovacímu termínu, kdy dovrší 12 let celkové definitivní služební doby, vyplývající z propočítání let, jest mu rozuměti jen tak, že předpokládá, že tito vrchní průvodčí vyhověli již všem ostatním podmínkám pro jmenování úředníků do statu III b) v té době platným, tedy i předepsané inteligenční zkoušce, nezmiňuje se o těch, kteří ještě těmto ostatním podmínkám k povýšení nutným nevyhověli. Ostatně žalobce

ani z tohoto výnosu ze dne 30. května 1923 čís. 19.879, který byl určen pouze pro vnitřní službu a jehož uveřejnění bylo v něm výslovně zakázáno, nemůže vyvozovati pro sebe žádných práv, když výnos nebyl řádně vyhlášen ani jemu jako zaměstnanci za účelem úpravy jeho individuálního služebního poměru doručen. Jest lhostejno, zda snad prakse v některých případech jinak rozhodla, přiznavši někomu výhodnější přeřazení, když z předpisů, kterých se žalobce dovolává, práva tohoto dovoditi nelze. Bylo věcí žalobce, by, znaje předpisy o nezbytnosti inteligenční zkoušky pro jmenování do úřednického statu III b), se k této — již výnosem ze dne 18. října 1919 čís. 54.942 předepsané a upravené zkoušce — sám hlásil a jejím úspěšným výsledkem získal potřebnou kvalifikaci všeobecného vzdělání ještě dříve, než dovršil předepsaná definitivní služební leta potřebná pro jmenování do statu III b). Otálel-li s inteligenční zkouškou až do roku 1924 a ještě při prvním pokusu neobstál, jde jen na jeho vrub tento průtah v nabytí předepsané kvalifikace. Žalobce tedy neprokázal, že mu přísluší tvrzené právo na jmenování úředníkem ve statu III b) s e z p ě t n ý m p o ř a d ě m a f i n a n č n í m ú č i n k e m již od doby, kdy dovršil předepsaný počet let definitivní služby v kategorii podúřednické, t. j. od 1. června 1921 a jest proto pro jeho jmenování rozhodnou doba úspěšně vykonané zkoušky inteligenční s právním a finančním účinkem teprve od nejbližšího, zkoušce následujícího jmenovacího termínu, jak již bezvadně došlo odvolací soud.

Čís. 6759.

Oprávněný ke služebnosti odváděti vodu jest povinen nahraditi v případě potřeby kanál ve služebním pozemku jiným odtokem o větší světlosti.

(Rozh. ze dne 1. února 1927, Rv I 2031/26.)

Žalovaným příslušela služebnost odváděti vodu přes pozemek žalobcův. Žalobou, o niž tu jde, domáhal se vlastník služebného pozemku, by žalovaní byli uznáni povinnými nahraditi kanál, jenž slouží k odvádění odpadových vod přes pozemek žalobcův, podle své volby jiným kanálem světlosti nejméně 30 × 25 cm anebo na jeho místo zříditi cementovou rouru o světlosti 25 cm. P r o c e s n í s o u d p r v é s t o l i c e žalobu zamítl, o d v o l a c í s o u d uznal podle žaloby. D ů v o d y: První soud zamítl žalobu z toho důvodu, že žalobce kanálu, o který se jedná, spoluzžívá a že předchůdce jeho zřídil si kanál sám ve svůj prospěch a nemůže prý nyní se toho domáhati, když kanál nedostačuje, by žalovaní svým nákladem jej rozšířili. Tento názor prvního soudu neodpovídá stavu věci jím v rozsudku zjištěnému a ustanovení zákona. V napadeném rozsudku zjistil první soud na základě výpovědi svědka Hynka V-a, že někdejší jeho předchůdce ve vlastnictví domu čp. 8 asi v roce 1863 zřídil kanálek ve stavu, jak jest dnes, za tím účelem, by jím odtékala voda se střechy jeho stáje na dvůr žalovaných steklá a že kanálkem dosud též voda se střechy žalobce při dešti stéká a to asi 1/15 celkového množství odpadové vody kanálkem protékající. Mimo to zjistil